

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

KOMUNIKACIJA KOMISIJE

Smjernice za ispitivanje državnih potpora u sektoru ribarstva i akvakulture

(2015/C 217/01)

1. UVOD

- (1) Člankom 107. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („Ugovor“) određuje se da „Osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.“
- (2) U članku 107. stavku 2. Ugovora navode se vrste potpora koje su spojive s unutarnjim tržištem, uključujući potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili izvanrednih događaja iz tog članka stavka 2. točke (b). U članku 107. stavku 3. Ugovora navode se vrste potpore koje se mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem, uključujući potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu iz tog članka stavka 3. točke (c).
- (3) U skladu s člankom 108. stavcima 1. i 2. Ugovora Komisija u suradnji s državama članicama neprestano nadzire sve sustave potpora koji postoje u tim državama. U skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora države članice obavješćuju Komisiju o svim planovima dodjele ili izmjene potpora. Detaljna postupovna pravila za primjenu članka 108. Ugovora utvrđena su u Uredbi Vijeća (EZ) br. 659/1999 ⁽¹⁾ i Uredbi Komisije (EZ) br. 794/2004 ⁽²⁾.
- (4) U članku 42. Ugovora propisuje se da se odredbe Ugovora koje se odnose na pravila o tržišnom natjecanju, koja obuhvaćaju i pravila o državnim potporama, primjenjuju na proizvodnju i trgovinu poljoprivrednim proizvodima, što obuhvaća proizvode sektora ribarstva i akvakulture, u mjeri koju utvrde Europski parlament i Vijeće. Mjera u kojoj se odredbe Ugovora koje se odnose na državne potpore primjenjuju na potpore dodijeljene sektoru ribarstva i akvakulture određena je u članku 8. Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ kojom se uspostavlja Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR).
- (5) U članku 8. stavku 1. Uredbe (EU) br. 508/2014 utvrđuje se da se članci 107., 108. i 109. Ugovora primjenjuju na potpore koje države članice dodjeljuju sektoru ribarstva i akvakulture. Člankom 8. stavkom 2. te Uredbe predviđena je iznimka od tog općeg pravila te se utvrđuje da se članci 107., 108. i 109. Ugovora ne odnose na plaćanja sektoru ribarstva i akvakulture koja države članice vrše na temelju te Uredbe i u skladu s njom. Međutim, u skladu s člankom 8. stavkom 3. te Uredbe odredbe o državnim potporama iz Ugovora primjenjuju se ako se nacionalnim odredbama utvrdi javno financiranje za ribarstvo i akvakulturu koje nadilazi odredbe te Uredbe. U tom se slučaju pravila o državnim potporama primjenjuju na javno financiranje u cjelini.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ-u (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006 i (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 20.5.2014., str. 1.).

- (6) Neka plaćanja koja države članice vrše na temelju Uredbe (EU) br. 508/2014 ne čine plaćanja sektoru ribarstva i akvakulture i ne odnose se na taj sektor, primjerice plaćanja iz glave V. poglavlja VIII. te Uredbe, koje se odnosi na mjere integrirane pomorske politike (IPP) financirane pod podijeljenim upravljanjem. Isto tako, plaćanja iz glave V. poglavlja III. te Uredbe, koje se odnosi na održivi razvoj ribarstvenih i akvakulturnih područja, uglavnom se ne odnose na sektor ribarstva i akvakulture. Međutim, ako su ta plaćanja povezana s mjerama predviđenima glavom V. poglavlja I., II. i IV. te Uredbe, kako je navedeno u članku 63. stavku 2. te Uredbe, ona se odnose na sektor ribarstva i akvakulture.
- (7) Plaćanja na temelju Uredbe (EU) br. 508/2014 koja se ne odnose na sektor ribarstva i akvakulture podliježu pravilima o državnim potporama iz Ugovora. Ako ta plaćanja čine državnu potporu, trebalo bi ih ocijeniti u okviru relevantnih instrumenata državne potpore. U tom se slučaju ne primjenjuju ove Smjernice, Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 ⁽¹⁾ i Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 ⁽²⁾.
- (8) U ovim se Smjernicama utvrđuju načela koja će Komisija primjenjivati pri ocjenjivanju spojivosti potpora sektoru ribarstva i akvakulture s unutarnjim tržištem na temelju članka 107. stavka 2. ili 3. Ugovora.
- (9) Državne potpore za sektor ribarstva i akvakulture ugrađene su u širi okvir zajedničke ribarstvene politike (ZRP). U okviru te politike Unija osigurava financijsku potporu sektoru ribarstva i akvakulture preko Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Društveni i gospodarski učinak javne potpore isti je neovisno o tome financira li je (makar i djelomično) Unija ili sama država članica. Komisija stoga smatra da je potrebno osigurati dosljednost i sukladnost njezine politike u vezi s kontrolom državnih potpora i potpora koje se dodjeljuju u okviru ZRP-a. U skladu s time, upotreba državnih potpora može biti opravdana samo ako je u skladu s ciljevima ZRP-a. Stoga Komisija kad primjenjuje i tumači pravila ovih Smjernica uzima u obzir i pravila ZRP-a.
- (10) ZRP, čiji su ciljevi utvrđeni u članku 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, među ostalim ima za cilj osigurati da su aktivnosti u ribarstvu i akvakulturi dugoročno ekološki održive i da se njima upravlja na način koji je u skladu s ciljevima ostvarivanja gospodarskih i društvenih koristi te koristi za zapošljavanje i doprinos dostupnosti zaliha hrane.
- (11) U skladu s člankom 5. Uredbe br. 508/2014 ciljevi EFPR-a su promicanje konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture, poticanje provedbe ZRP-a, promicanje uravnoteženog i uključivog teritorijalnog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja te poticanje razvoja i provedbe IPP-a Unije na način koji nadopunjuje kohezijsku politiku i ZRP. Općenito, provođenje tih ciljeva ne smije rezultirati povećavanjem ribolovnog kapaciteta.
- (12) EFPR pruža financijsku potporu raznim posebnim temama i područjima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 508/2014. Mjere koje se podupiru preko EFPR-a provode se na temelju načela izravnog ili podijeljenog upravljanja.
- (13) U svojoj Komunikaciji o modernizaciji državnih potpora (SAM) od 8. svibnja 2012. (Komunikacija o SAM-u) ⁽⁴⁾ Komisija je objavila tri opća cilja modernizacije kontrole državnih potpora: (a) poticanje održivog, pametnog i uključivog rasta na konkurentnom unutarnjem tržištu; (b) usmjeravanje *ex ante* kontrole Komisije na slučajeve koji najviše utječu na unutarnje tržište i jačanje suradnje s državama članicama u provedbi propisa o državnim potporama; te (c) pojednostavnjenje pravila i brže donošenje odluka.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 369, 24.12.2014., str. 37.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija od 8. svibnja 2012. o modernizaciji državnih potpora u EU-u (SAM), COM(2012) 209 završna verzija.

- (14) Komisija je posebice pozvala na primjenu zajedničkog pristupa u reviziji raznih smjernica i okvira u cilju jačanja unutarnjeg tržišta, promicanja veće učinkovitosti u javnoj potrošnji većim doprinosom državnih potpora ostvarenju ciljeva od zajedničkog interesa, veće kontrole učinka poticaja, ograničavanja potpore na najmanju moguću mjeru i izbjegavanja mogućih negativnih učinaka potpore na tržišno natjecanje i trgovinu. Načela i uvjeti koji su navedeni u ovim Smjernicama temelje se na ciljevima utvrđenima u toj Komunikaciji.

2. PODRUČJE PRIMJENE, DUŽNOST OBAVJEŠĆIVANJA I DEFINICIJE

2.1. Područje primjene

- (15) Ove se Smjernice primjenjuju na sve potpore koje se dodjeljuju sektoru ribarstva i akvakulture. Primjenjuju se na programe potpora i pojedinačne potpore.
- (16) Ove se Smjernice primjenjuju na komponente regionalnih potpora koje se odnose na sektor ribarstva i akvakulture⁽¹⁾. Primjenjuju se i na sve ostale potpore koje se dodjeljuju sektoru ribarstva i akvakulture u okviru drugih europskih strukturnih i investicijskih fondova osim EFPR-a.
- (17) Ove se Smjernice ne primjenjuju na potpore koje se dodjeljuju kao dodatno financiranje provedbe planova kompenzacije iz članka 72. Uredbe (EU) br. 508/2014. Takve se potpore odobravaju kao dio tih planova u skladu s člankom 73. te Uredbe.

2.2. Dužnost obavješćivanja

- (18) Komisija podsjeća države članice na njihovu dužnost obavješćivanja o svim planovima dodjele novih potpora kako je predviđeno člankom 108. stavkom 3. Ugovora i člankom 2. Uredbe (EZ) br. 659/1999.
- (19) Međutim, države članice nemaju obvezu Komisiju obavijestiti o sljedećem:
- (a) potporama u skladu s jednom od uredbi o skupnim izuzećima donesenih na temelju članka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 994/98⁽²⁾ ako se primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture, a posebno:
- i. potporama u skladu s Uredbom (EU) br. 1388/2014 i
 - ii. potporama za usavršavanje, potporama za pristup financiranju za MSP-ove, potporama u području istraživanja i razvoja, potporama za inovacije za MSP-ove, potporama za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014⁽³⁾;
- (b) *de minimis* potporama u skladu s Uredbom (EU) br. 717/2014.
- (20) Komisija podsjeća države članice da bi je trebalo obavijestiti i o sustavu financiranja mjere potpore (npr. financiranje parafiskalnim nametima) ako je on sastavni dio mjere potpore⁽⁴⁾.
- (21) Komisija podsjeća države članice da se o potpori dodijeljenoj kao dodatno financiranje za provedbu planova kompenzacije iz članka 72. Uredbe (EU) br. 508/2014 mora obavijestiti Komisiju kao dio tih planova. U skladu s člankom 73. te Uredbe, za državnu potporu o kojoj je tako obaviješteno također se smatra da je o njoj obaviješteno u smislu prve rečenice članka 108. stavka 3. Ugovora.

2.3. Definicije

- (22) Za potrebe ovih Smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:
- (a) „potpora” znači svaka mjera koja ispunjuje kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora;
- (b) „program potpora” znači svaki akt na temelju kojeg se mogu, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima koji su utvrđeni u aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na temelju kojeg se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom poduzetniku ili više njih na neodređeno razdoblje i/ili u neodređenom iznosu;

⁽¹⁾ Smjernice o regionalnim državnim potporama za razdoblje 2014. – 2020. (SL C 209, 23.7.2013., str. 1.). Te se smjernice ne primjenjuju na sektor ribarstva i akvakulture.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 994/98 od 7. svibnja 1998. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na određene kategorije horizontalnih državnih potpora (SL L 142, 14.5.1998., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

⁽⁴⁾ Presuda od 16. listopada 2013., *Télévision française 1 (TF1) protiv Europske komisije*, T-275/11, ECLI:EU:T:2013:535, točke 41. – 44.

- (c) „jednokratna potpora” znači potpora koja nije dodijeljena na temelju programa;
- (d) „pojedinačna potpora” znači jednokratna potpora i potpora dodijeljena pojedinačnim korisnicima na temelju programa potpora;
- (e) „datum dodjele potpore” znači datum na koji je na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima korisniku dodijeljeno zakonsko pravo na primanje potpore;
- (f) „intenzitet potpore” znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (g) „sektor ribarstva i akvakulture” znači sektor gospodarstva koji obuhvaća sve aktivnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva ili akvakulture;
- (h) „proizvodi ribarstva i akvakulture” znači proizvodi iz Priloga I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (i) „MSP” ili „mikro, mala i srednja poduzeća” znači poduzetnici koji ispunjuju kriterije utvrđene u Prilogu I. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014;
- (j) „veliki poduzetnik” znači poduzetnik koji ne ispunjuje kriterije iz Priloga I. Uredbi (EU) br. 1388/2014;
- (k) „najudaljenije regije” znači regije iz članka 349. Ugovora. Na temelju Odluke Europskog vijeća 2010/718/EU ⁽²⁾ Saint-Barthélemy od 1. siječnja 2012. više nije najudaljenija regija. Na temelju Odluke Europskog vijeća 2012/419/EU ⁽³⁾ Mayotte je 1. siječnja 2014. postao najudaljenija regija;
- (l) „operativna potpora” znači potpora koja ima za cilj ili posljedicu povećanje likvidnosti poslovanja poduzetnika, smanjenje troškova proizvodnje ili poboljšanje njegova prihoda, posebice potpora koja se isključivo izračunava na temelju proizvedene količine ili količine stavljene na tržište, cijena proizvoda, proizvedenih jedinica ili sredstava proizvodnje.

3. NAČELA

3.1. Zajednička načela ocjenjivanja

- (23) Kako bi ocijenila može li se mjera potpore prijavljena Komisiji smatrati spojivom s unutarnjim tržištem, Komisija analizira osigurava li oblik mjere potpore da pozitivni učinak potpore na cilj od zajedničkog interesa premašuje njezine potencijalno negativne učinke na trgovinu i tržišno natjecanje.
- (24) U Komunikaciji o SAM-u poziva se na utvrđivanje i definiranje zajedničkih načela primjenjivih na ocjenjivanje spojivosti svih mjera potpore koje provodi Komisija. Komisija će stoga smatrati da je mjera potpore spojiva s unutarnjim tržištem samo ako ispunjuje sva sljedeća načela:
 - (a) doprinos dobro definiranom cilju od zajedničkog interesa; mjera državne potpore mora biti usmjerena na cilj od zajedničkog interesa u skladu s člankom 107. stavkom 3. Ugovora (odjeljak 3.3.);
 - (b) potreba za intervencijom države: mjera državne potpore mora biti usmjerena na situaciju u kojoj potpora može donijeti znatno poboljšanje koje tržište ne može samo ostvariti, primjerice otklanjanjem tržišnog nedostatka ili rješavanjem problema u pogledu kapitala ili kohezije (odjeljak 3.4.);
 - (c) primjerenost mjere potpore: predložena mjera potpore mora biti primjeren instrument politike namijenjen ostvarenju cilja od zajedničkog interesa (odjeljak 3.5.);

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Odluka Europskog vijeća od 29. listopada 2010. o izmjeni statusa otoka Saint-Barthélemy u odnosu na Europsku uniju (SL L 325, 9.12.2010., str. 4.).

⁽³⁾ Odluka Europskog vijeća od 11. srpnja 2012. o izmjeni statusa prekomorske zemlje Mayotte u odnosu na Europsku uniju (SL L 204, 31.7.2012., str. 131.).

- (d) učinak poticaja: potporom se mora promijeniti ponašanje predmetnih poduzetnika na način da se bave dodatnom djelatnošću kojom se ne bi bavili bez potpore ili bi se njome bavili na ograničen ili drukčiji način odnosno na ograničenoj ili drukčijoj lokaciji (odjeljak 3.6.);
- (e) razmjernost potpore (potpora ograničena na potreban minimum): iznos potpore mora se ograničiti na minimum potreban za poticanje dodatnih ulaganja ili aktivnosti u predmetnom području (odjeljak 3.7.);
- (f) izbjegavanje neopravdanih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu među državama članicama: negativni učinci potpore moraju biti dovoljno ograničeni da ukupna bilanca mjere bude pozitivna (odjeljak 3.8.);
- (g) transparentnost potpore: države članice, Komisija, gospodarski subjekti i javnost moraju imati jednostavan pristup svim relevantnim aktima i važnim informacijama o potpori koja je dodijeljena u skladu s njima (odjeljak 3.9.).
- (25) Na određene kategorije programa potpora može se dodatno primijeniti zahtjev *ex post* evaluacije kako je navedeno u točkama 118. do 121. Komisija može ograničiti trajanje tih programa (obično na četiri godine ili kraće) uz mogućnost naknadne prijave njihova produljenja.
- (26) Ako mjera državne potpore ili njezini uvjeti, uključujući način njezina financiranja kada je on neodvojivi dio mjere, podrazumijevaju povredu prava Unije, potpora je nespojiva s unutarnjim tržištem ⁽¹⁾.
- (27) Potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili drugim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću te potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu nespojive su s unutarnjim tržištem.
- (28) Pri ocjenjivanju potpore odobrene poduzetniku koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava izdanom nakon prethodne odluke Komisije kojom je potpora proglašena nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem, Komisija će uzeti u obzir iznos potpore koji još nije vraćen ⁽²⁾. To se međutim ne primjenjuje na potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) Ugovora.
- (29) Pri primjeni zajedničkih načela ocjenjivanja mora se uzeti u obzir specifični kontekst ZRP-a. Ona se prema tome primjenjuju na sve potpore iz ovih Smjernica, osim ako su u odjeljcima 4. i 5. predviđena odstupanja zbog posebnih okolnosti u sektoru ribarstva i akvakulture.

3.2. Posebna načela za sektor ribarstva i akvakulture

- (30) Osim zajedničkih načela ocjenjivanja iz odjeljka 3.1. Komisija primjenjuje i posebna načela za sektor ribarstva i akvakulture navedena u ovom odjeljku.
- (31) Svaki korisnik mjere državne potpore mora poštovati pravila ZRP-a.
- (32) Zahtjev za potporu ili, ako nije predviđen zahtjev, istovjetan akt mora se smatrati neprihvatljivim ako je nadležno tijelo iz članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) br. 508/2014 ustanovilo da je dotični gospodarski subjekt počinio jedan ili više prekršaja ili kaznenih djela iz članka 10. stavka 1. te Uredbe (EU) ili prijevaru iz članka 10. stavka 3. te Uredbe. Primjenjuju se razdoblja neprihvatljivosti utvrđena delegiranim aktima donesenima na temelju članka 10. stavka 4. te Uredbe. To se načelo ne primjenjuje u slučaju da potpora ispunjuje posebne uvjete iz odjeljaka 4., 5.3. i 5.4. ovih Smjernica.
- (33) Svaki poduzetnik nakon podnošenja zahtjeva za potporu ili, ako zahtjev nije predviđen, istovjetnog akta mora nastaviti poštovati pravila ZRP-a tijekom cijelog razdoblja provedbe projekta i u razdoblju od pet godina nakon završnog plaćanja korisniku. Mjerama potpore izričito se predviđa da tijekom tih razdoblja korisnik ili korisnici moraju poštovati pravila ZRP-a. Ako nadležno tijelo utvrdi da je korisnik tijekom razdoblja potpore počinio jedan ili više prekršaja iz članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) br. 508/2014 te stoga više nije prihvatljiv kao podnositelj zahtjeva za potporu, korisnik mora vratiti potporu.

⁽¹⁾ Vidi npr. presudu Suda od 19. rujna 2000. u predmetu *Njemačka protiv Komisije*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, točka 78. i presudu Suda od 22. prosinca 2008. u predmetu *Régie Networks*, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, točke 94. – 116.

⁽²⁾ Presuda Općeg suda od 13. rujna 1995., *TWD protiv Komisije*, spojeni predmeti T-244/93 i T-486/93, ECLI:EU:T:1995:160, točke 53. – 63.

(34) Mjera potpore koja je iste vrste kao operacija koja je prihvatljiva za financiranje na temelju Uredbe (EU) br. 508/2014 može se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem samo ako je u skladu s mjerodavnim odredbama te Uredbe za tu vrstu operacije, a posebno odredbama o intenzitetu javne potpore. Ako potpora nije u okvirima kriterija utvrđenih u toj Uredbi, država članica mora dokazati opravdanost i nužnost potpore.

(35) Potpora se ne smije dodjeljivati za aktivnosti koje odgovaraju neprihvatljivim operacijama iz članka 11. Uredbe (EU) br. 508/2014.

3.3. Doprinost zajedničkom cilju

(36) Mjera potpore mora pridonijeti ostvarenju jednog ili više ciljeva od zajedničkog interesa iz članka 107. stavka 3. Ugovora.

(37) Nadalje, u svakoj mjeri potpore moraju se navesti ciljevi ZRP-a čijem ostvarivanju ona pridonosi te jasno pokazati kako će pridonijeti ostvarivanju tih ciljeva, a da pritom ne utječe negativno na druge ciljeve ZRP-a. Ciljevi ZRP-a utvrđeni su u članku 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013 i među ostalim uključuju osiguravanje dugoročne ekološke održivosti aktivnosti u ribarstvu i akvakulturi te upravljanje njima na način koji je u skladu s ciljevima postizanja gospodarskih i društvenih koristi te koristi za zapošljavanje i doprinos dostupnosti zaliha hrane.

(38) Komisija smatra da mjere potpore koje ispunjuju posebne uvjete iz odjeljaka 4., 5.1., 5.3. i 5.4. ovih Smjernica pridonose ostvarenju cilja od zajedničkog interesa.

3.4. Potreba za intervencijom države

(39) Kako bi se ocijenilo je li državna potpora nužna za ostvarenje cilja od zajedničkog interesa, prvo se utvrđuje problem koji se njome rješava. Državne potpore trebale bi biti usmjerene na situacije u kojima se može ostvariti značajno poboljšanje koje tržište ne može samo ostvariti. To posebno vrijedi u kontekstu ograničenih javnih resursa.

(40) Mjere državne potpore mogu pod određenim uvjetima ispraviti tržišne nedostatke i time pridonijeti učinkovitom funkcioniranju tržišta te povećati konkurentnost. Nadalje, u slučajevima kada tržišta daju učinkovite rezultate, ali se oni smatraju nezadovoljavajućima sa stajališta pravičnosti i kohezije, državna potpora može se koristiti za postizanje poželjnijeg i pravičnijeg tržišnog rezultata.

(41) Državna potpora općenito ne smije imati za cilj ili posljedicu pružanje zaštite te se njome mora promicati racionalizacija i učinkovitost sektora ribarstva i akvakulture. Cilj državne potpore mora biti trajno poboljšanje kako bi sektor funkcionirao na tržišnoj osnovi.

(42) Za potrebe ovih Smjernica Komisija smatra da tržište ne ostvaruje očekivane ciljeve bez intervencije države te stoga postoji potreba za intervencijom države ako mjera potpore ispunjuje posebne uvjete utvrđene u odjeljcima 4., 5.1., 5.3. i 5.4. ovih Smjernica.

3.5. Primjerenost mjere potpore

(43) Predložena mjera potpore mora biti primjeren instrument politike da bi pridonijela ostvarenju predmetnog cilja. Mjera potpore neće se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem ako se isti pozitivni doprinos ciljevima ZRP-a može postići manje distorzivnim instrumentima politike ili drugim, manje distorzivnim oblicima potpore.

(44) Komisija smatra da su potpore koje ispunjuju posebne uvjete iz odjeljaka 4., 5.1., 5.3. i 5.4. ovih Smjernica primjeren instrument politike. U svim ostalim slučajevima država članica mora dokazati da ne postoje drugi, manje distorzivni instrumenti politike.

(45) Komisija će posebno uzeti u obzir ocjene učinka predloženih programa potpora koje dostavi država članica. Osim toga, pri ocjeni postoje li drugi, manje distorzivni instrumenti mogu se uzeti u obzir rezultati *ex post* evaluacija kako je opisano u odjeljku 6.

(46) Potpora se može dodijeliti u različitim oblicima. Države članice moraju osigurati da se potpora dodjeljuje u obliku koji će vjerojatno uzrokovati najmanje narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine.

- (47) Ako se potpora dodjeljuje u oblicima koji pružaju izravnu novčanu korist (npr. izravna bespovratna sredstva, izuzeća od plaćanja ili smanjenje poreza, doprinosa za socijalno osiguranje ili drugih obveznih davanja), država članica mora dokazati zašto nisu primjereni drugi, potencijalno manje distorzivni oblici potpore, kao što su povratni predujmovi ili oblici potpore koji se temelje na dužničkim ili vlasničkim instrumentima (npr. niskokamatni zajmovi ili popusti na kamate, državna jamstva, kupnja dionica ili drugi oblik pružanja kapitala uz povoljne uvjete).
- (48) Kako bi se ocijenilo da ne postoje drugi, manje distorzivni instrumenti mogu se uzeti u obzir rezultati *ex post* evaluacija kako je opisano u odjeljku 6.

3.6. Učinak poticaja

- (49) Potpora se može smatrati spojivom s unutarnjim tržištem samo ako ima učinak poticaja. Potpora ima učinak poticaja ako mijenja ponašanje poduzetnika tako da se on bavi dodatnom djelatnošću kojom se ne bi bavio bez potpore ili bi se njome bavio na ograničen ili drukčiji način. Potporom se ne smije subvencionirati troškove djelatnosti koje bi poduzetnik ionako imao niti nadoknađivati uobičajeni poslovni rizik gospodarske djelatnosti⁽¹⁾.
- (50) Operativna potpora i potpora za olakšavanje ostvarivanja obveznih standarda načelno su nespojive s unutarnjim tržištem ako u zakonodavstvu Unije ili ovim Smjernicama te u drugim opravdanim slučajevima nisu izričito predviđeni izuzeci.
- (51) Ne može se smatrati da potpora dodijeljena za operaciju koju je korisnik već započeo provoditi prije podnošenja zahtjeva za potporu nacionalnim tijelima ima učinak poticaja.
- (52) Potpora koja ima obilježja nadoknade, npr. potpora koja ispunjuje posebne uvjete iz odjeljaka 4., 5.3. i 5.4. i potpora koja ispunjuje uvjete iz odjeljka 5.6. ne mora imati učinak poticaja.
- (53) Smatra se da potpora u obliku poreznih pogodnosti ima učinak poticaja ako je mjerom utvrđeno pravo na potporu u skladu s objektivnim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice te ako je mjera donesena i stupila na snagu prije početka rada na projektu ili aktivnosti za koje je potpora dodijeljena. Potonji se zahtjev ne primjenjuje u slučaju programa koji je nasljednik poreznih programa ako je mjera već obuhvaćena prethodnim programima u obliku poreznih pogodnosti.

3.7. Razmjernost potpore (potpora ograničena na potreban minimum)

- (54) Potpora mora biti ograničena na minimum potreban da bi se korisnik potaknuo na aktivnost.
- (55) Kao opće pravilo, potpora će se smatrati ograničenom na minimum ako iznos potpore odgovara neto dodatnim troškovima provedbe ulaganja na predmetnom području u usporedbi s protučinjeničnim scenarijem u kojem nema potpore (pristup neto dodatnih troškova).
- (56) Prema tome, potpora ne smije biti viša od minimalnog iznosa koji je potreban da bi projekt bio profitabilan. Primjerice, potporom se unutarnja stopa povrata projekta⁽²⁾ ne smije povećati tako da premašuje uobičajene stope povrata koje dotični poduzetnik primjenjuje u drugim sličnim projektima ulaganja. Ako te stope nisu dostupne, unutarnja stopa povrata projekta potporom se ne smije povećati tako da premašuje troškove kapitala društva u cjelini ili stope povrata koje su uobičajene u predmetnoj djelatnosti.
- (57) Ako je mjera potpore iste vrste kao operacija koja je prihvatljiva za financiranje na temelju Uredbe (EU) br. 508/2014, smatra se da se načelo razmjernosti potpore poštuje ako iznos potpore ne premašuje primjenjivi maksimalni intenzitet javne potpore utvrđen u članku 95. te Uredbe i njezinu Prilogu I. Ako u slučaju određene mjere maksimalni intenzitet potpore za javnu potporu premašuje intenzitet utvrđen u tim odredbama, smatra se da se načelo razmjernosti potpore poštuje ako država članica dokaže opravdanost i nužnost potpore.

⁽¹⁾ Presuda Suda od 13. lipnja 2013., *HGA i dr. protiv Komisije*, spojeni predmeti C-630/11 P do C-633/11 P, ECLI:EU:C:2013:387, točke 103. – 123.

⁽²⁾ Unutarnja stopa povrata (IRR) ne temelji se na računovodstvenoj zaradi u određenoj godini, nego uzima u obzir buduće novčane tokove koje ulagatelj očekuje da će primiti za vrijeme trajanja ulaganja. Definira se kao diskontna stopa za koju je neto sadašnja vrijednost novčanih tokova jednaka nuli. Neto sadašnja vrijednost (NPV) projekta razlika je između pozitivnih i negativnih novčanih tokova za vrijeme trajanja ulaganja, diskontiranih na njihovu sadašnju vrijednost (obično primjenom troška kapitala).

- (58) Potpora koja ima obilježja nadoknade, npr. potpora koja ispunjuje posebne uvjete iz odjeljaka 4., 5.3. i 5.4. i potpora koja ispunjuje uvjete iz odjeljka 5.6. smatra se razmjernom.
- (59) Potpore se mogu dodijeliti istodobno na temelju više programa potpora ili u kombinaciji s jednokratnom potporom ako ukupan iznos javnog financiranja za aktivnost ili projekt ne premašuje odgovarajuće maksimalne intenzitete potpore utvrđene u ovim Smjernicama.

3.8. Izbjegavanje neopravdanih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu

- (60) Da bi potpora bila spojiva s unutarnjim tržištem, negativni učinci mjere potpore u smislu narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu između država članica moraju se ograničiti i nadmašiti pozitivnim učincima u smislu doprinosa ostvarivanju cilja od zajedničkog interesa.

3.8.1. Opća razmatranja

- (61) Potpora sektoru ribarstva i akvakulture načelno može prouzročiti narušavanja tržišta proizvoda i imati lokacijske učinke. Ona stoga može dovesti do neučinkovite alokacije sredstava, čime se dovodi u pitanje ekonomska uspješnost unutarnjeg tržišta, te do problema u vezi s distribucijom, odnosno utjecati na distribuciju gospodarske aktivnosti po regijama.
- (62) Komisija smatra da su u slučaju potpora koje ispunjuju posebne uvjete iz odjeljaka 4., 5.1., 5.3. i 5.4. negativni učinci na tržišno natjecanje i trgovinu ograničeni na minimum zbog pozitivnih učinaka na razvoj sektora.
- (63) Komisija će općenito smatrati da su učinci na tržišno natjecanje i trgovinu ograničeni ako je potpora razmjerna (ograničena na potreban minimum) te što je omjer iznosa potpore i ukupnih prihvatljivih troškova manji.

3.8.2. Programi potpora

- (64) Programi potpora ne smiju dovesti do znatnog narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine. Naime, čak i ako se narušavanja mogu smatrati ograničenima na pojedinačnoj razini, program ne smije dovesti do velikih narušavanja na kumulativnoj osnovi.
- (65) Država članica stoga mora dokazati da će negativni učinci potpore biti ograničeni na minimum uzimajući u obzir, primjerice, veličinu predmetnih projekata, pojedinačne i kumulativne iznose potpore, očekivane korisnike te svojstva ciljnih sektora. Kako bi Komisiji omogućila da ocijeni učinke potpore, država članica može dostaviti sve ocjene učinka kojima raspolažu te *ex post* evaluacije provedene za prethodne slične programe.

3.8.3. Prijavljene pojedinačne potpore

- (66) Pri procjeni učinaka prijavljene pojedinačne potpore Komisija poseban naglasak stavlja na negativne učinke povezane sa sprečavanjem izlaska s tržišta i pojmom znatne tržišne snage. Ti se negativni učinci moraju kompenzirati pozitivnim učincima potpore.
- (67) Kako bi se utvrdila i ocijenila potencijalna narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine, države članice trebale bi Komisiji dostaviti dokaze koji će joj omogućiti da utvrdi relevantno tržište proizvoda (tj. proizvode na koje utječe promjena ponašanja korisnika potpore), zemljopisno tržište, konkurente te odgovarajuće kupce i potrošače.
- (68) Komisija će pri ocjenjivanju potencijalnih narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine primjenjivati razne kriterije, kao što su struktura tržišta dotičnog proizvoda, uspješnost tržišta (padajuće ili rastuće tržište), postupak odabira korisnika potpore i tržišna strategija korisnika.

3.9. Transparentnost

- (69) Svaka država članica mora objaviti barem sljedeće informacije na sveobuhvatnom web-mjestu o državnim potporama na nacionalnoj ili regionalnoj razini:
- (a) puni tekst programa potpore i njegovih provedbenih odredaba ili pravnu osnovu za pojedinačnu potporu ili poveznicu na taj tekst;
- (b) davatelja ili davatelje potpore;

- (c) pojedinačne korisnike, oblik i iznos potpore dodijeljene svakom korisniku, datum dodjele potpore, vrstu poduzetnika (MSP / veliko poduzeće), regiju u kojoj se korisnik nalazi (na drugoj razini NUTS-a) i glavni gospodarski sektor korisnikove djelatnosti (na razini skupine NACE). Od tog se zahtjeva objavljivanja može odstupiti u pogledu dodjele pojedinačnih potpora koje ne premašuju 30 000 EUR ⁽¹⁾:
- (70) U slučaju programa potpora u obliku poreznih pogodnosti informacije o iznosu pojedinačnih potpora mogu se navesti u sljedećim rasponima (u milijunima EUR): 0,03 – 0,5; iznad 0,5 – 1; iznad 1 – 2; iznad 2.
- (71) Takve informacije moraju se objaviti nakon donošenja odluke o dodjeli potpore, moraju se čuvati najmanje deset godina i moraju biti dostupne javnosti bez ograničenja ⁽²⁾. Države članice ne moraju objaviti informacije prije 1. srpnja 2017. ⁽³⁾

4. POTPORE KOJE SU SPOJIVE S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM

4.1. Potpore za nadoknadu štete prouzročene prirodnim katastrofama ili izvanrednim događajima

- (72) Potpore za nadoknadu štete prouzročene prirodnim katastrofama ili izvanrednim događajima spojive su s unutarnjim tržištem ako su u skladu s načelima iz odjeljka 3. i ispunjuju posebne uvjete iz ovog odjeljka.
- (73) Pojam prirodnih katastrofa i izvanrednih događaja mora se tumačiti restriktivno ⁽⁴⁾.
- (74) Komisija je dosad u području državnih potpora sektoru ribarstva i akvakulture prihvatila da se iznimno jake oluje i poplave mogu smatrati prirodnim katastrofama. Osim toga, Uredbom (EU) br. 1388/2014 dopušteno je skupno izuzeće sljedećih vrsta prirodnih katastrofa: potresi, snježne lavine, odroni tla, tornada, uragani, erupcije vulkana i šumski požari prirodnog podrijetla.
- (75) Sljedeći su događaji primjeri izvanrednih događaja koje je Komisija priznavala u slučajevima izvan sektora ribarstva i akvakulture: rat, unutarnji nemiri, štrajkovi, uz određene rezerve i ovisno o razmjerima, velike industrijske ili nuklearne nesreće i požari koji dovode do velikih gubitaka. Izbijanje bolesti životinja ili nametnika bilja općenito se ne smatra izvanrednim događajem. Međutim, Komisija je u određenim slučajevima povezanima sa sektorom ribarstva i akvakulture kao izvanredni događaj prihvatila veoma rašireno izbijanje nove bolesti životinja.
- (76) Komisija će nastaviti pojedinačno ocjenjivati prijedloge za dodjelu potpora u skladu s člankom 107. stavkom 2. točkom (b) Ugovora, uzimajući u obzir svoju dosadašnju praksu u tom području.
- (77) Potpore koje se dodjeljuju na temelju ovog odjeljka moraju ispuniti i sljedeće uvjete:
- (a) nadležno tijelo države članice službeno je priznalo prirodu događaja kao prirodnu katastrofu ili izvanredni događaj;
- (b) postoji izravna uzročna veza između prirodne katastrofe ili izvanrednog događaja i štete koju je pretrpio poduzetnik.

⁽¹⁾ Prag od 30 000 EUR odgovara pragu za objavu informacija iz članka 9. Uredbe (EU) br. 1388/2014. Primjereno je odrediti isti prag u toj Uredbi i u ovim Smjernicama kako bi se osigurala dosljednost među raznim instrumentima državne potpore primjenjivima na sektor ribarstva i akvakulture i smanjilo administrativno opterećenje država članica. U pogledu pitanja zaštite osobnih podataka zahtjev objave informacija o pojedinačnim potporama koje premašuju prag od 30 000 EUR razmjernan je njegovu legitimnom cilju, posebno u pogledu transparentnosti uporabe javnih sredstava.

⁽²⁾ Informacije se moraju objaviti u roku od šest mjeseci od datuma dodjele potpore (ili, za potpore u obliku poreznih olakšica, u roku od jedne godine od datuma porezne prijave). U slučaju nezakonite potpore država članica mora objaviti informacije *ex post*, najkasnije u roku od šest mjeseci od datuma odluke Komisije. Informacije moraju biti dostupne u formatu kojim se omogućuje pretraživanje, preuzimanje i jednostavno objavljivanje podataka na internetu, npr. u formatu CSV ili XML.

⁽³⁾ Nije potrebno objavljivati potpore dodijeljene prije 1. srpnja 2017., a u slučaju fiskalnih potpora, potpore koje su zatražene ili dodijeljene prije 1. srpnja 2017.

⁽⁴⁾ Presuda Suda od 23. veljače 2006., *Giuseppe Atzeni i drugi*, spojeni predmeti C-346/03 i C-529/03, ECLI:EU:C:2006:130, točka 79.

- (78) Potpora se izravno plaća dotičnom poduzetniku.
- (79) Programi potpora koji se odnose na određenu prirodnu katastrofu ili izvanredni događaj moraju se uspostaviti u roku od tri godine od datuma nastanka događaja. Potpora se mora isplatiti u roku od četiri godine nakon tog dana.
- (80) Kako bi se omogućila brza reakcija, Komisija će odobriti *ex ante* okvirne programe potpora za nadoknadu štete uzrokovane potresima, snježnim lavinama, odronima tla, poplavama, tornadima, uraganima, erupcijama vulkana i šumskim požarima prirodnog podrijetla ako su jasno propisani uvjeti prema kojima se može dodijeliti potpora u slučaju takvih prirodnih katastrofa. Države članice u tom slučaju moraju ispuniti obveze izvješćivanja iz točke 130.
- (81) Prihvatljivi troškovi su troškovi štete nastali kao izravna posljedica prirodne katastrofe ili izvanrednog događaja, prema procjeni javnog tijela, neovisnog stručnjaka kojeg priznaje davatelj potpore ili osiguravajućeg društva. Šteta može uključivati sljedeće:
- (a) materijalnu štetu na imovini (npr. zgrade, oprema, strojevi, zalihe i sredstva za proizvodnju) i
 - (b) gubitak prihoda zbog potpunog ili djelomičnog uništenja proizvodnje proizvoda ribarstva ili akvakulture ili sredstava za proizvodnju tih proizvoda.
- (82) Izračun materijalne štete mora se temeljiti na troškovima popravka ili ekonomskoj vrijednosti pogođene imovine prije prirodne katastrofe ili izvanrednog događaja. Ne smije premašiti troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane prirodnom katastrofom ili izvanrednim događajem, tj. razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon prirodne katastrofe ili izvanrednog događaja.
- (83) Izgubljeni prihod izračunava se oduzimanjem:
- (a) umnoška količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u godini prirodne katastrofe ili izvanrednog događaja, ili u svakoj sljedećoj godini na koju je utjecalo potpuno ili djelomično uništenje sredstava za proizvodnju, i prosječne prodajne cijene postignute u toj godini, od
 - (b) umnoška prosječne godišnje količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u trogodišnjem razdoblju koje prethodi prirodnoj katastrofi ili izvanrednom događaju ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi prirodnoj katastrofi ili izvanrednom događaju, isključujući najveću i najmanju vrijednost, i prosječne postignute prodajne cijene.
- (84) Šteta se mora izračunati na razini pojedinačnog korisnika.
- (85) Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

5. POTPORE KOJE SE MOGU SMATRATI SPOJIVIMA S UNUTARNJIM TRŽIŠTEM

5.1. Potpore za kategorije mjera obuhvaćene uredbom o skupnom izuzeću

- (86) Ako je potpora koja se dodjeljuje MSP-ovima ili velikim poduzetnicima iste vrste kao potpora koja pripada kategoriji potpora koje se mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem na temelju jedne od uredaba o skupnim izuzećima iz točke 19. podtočke (a), Komisija će potporu ocijeniti na temelju načela utvrđenih u odjeljku 3. ovih Smjernica, ovog odjeljka i kriterija utvrđenih za svaku kategoriju potpora iz tih uredaba.
- (87) Ako potpora ne ispunjuje sve kriterije iz točke 86., država članica mora dokazati opravdanost i nužnost potpore. Komisija će svaku potporu pojedinačno ocijeniti.
- (88) Iznimno od točke 86., potpora koja je iste vrste kao potpora koja pripada kategoriji potpora za nadoknadu štete prouzročene prirodnim katastrofama iz članka 44. Uredbe (EU) br. 1388/2014 spojiva je s Ugovorom ako ispunjuje posebne uvjete iz odjeljka 4. ovih Smjernica.

5.2. Potpore obuhvaćene područjem primjene određenih horizontalnih smjernica

- (89) Ako je potpora obuhvaćena područjem primjene određenih horizontalnih smjernica ili drugih instrumenata koje je donijela Komisija⁽¹⁾, Komisija će tu potporu ocijeniti na temelju načela iz odjeljka 3. ovih Smjernica i mjerodavnih odjeljaka tih instrumenata.

5.3. Potpore za nadoknadu štete prouzročene klimatskim nepogodama

- (90) Ako je cilj potpore nadoknada štete prouzročene klimatskim nepogodama, Komisija ocjenjuje potporu na temelju načela iz odjeljka 3. ovih Smjernica i posebnih uvjeta utvrđenih u ovom odjeljku.
- (91) Iznimno od točke 90., Komisija će potporu koja je iste vrste kao potpora koja pripada kategoriji potpora uzajamnim fondovima za klimatske nepogode iz članka 20. Uredbe (EU) br. 1388/2014 ocijeniti na temelju odjeljka 5.1. ovih Smjernica.
- (92) Komisija je dosad u području državnih potpora sektoru ribarstva i akvakulture prihvatila da se oluje, naleti vjetra koji izazivaju iznimno visoke valove, obilna i dugotrajna kiša, poplave te iznimno povećanje temperature vode tijekom duljeg razdoblja mogu smatrati klimatskim nepogodama. Komisija će nastaviti pojedinačno ocjenjivati prijedloge za dodjelu potpora za nadoknadu štete prouzročenu klimatskim nepogodama uzimajući u obzir svoju dosadašnju praksu u tom području.
- (93) Potpore koje se dodjeljuju na temelju ovog odjeljka moraju ispuniti i sljedeće uvjete:
- (a) šteta uzrokovana klimatskom nepogodom mora iznositi više od 30 % prosječnog godišnjeg prometa, izračunano na temelju prethodne tri kalendarske godine ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nastanku klimatske nepogode, isključujući najveću i najmanju vrijednost;
 - (b) mora postojati izravna uzročna veza između klimatske nepogode i štete koju je pretrpio poduzetnik;
 - (c) u slučaju gubitaka uzrokovanih klimatskim nepogodama iz članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) br. 508/2014 država članica mora obrazložiti zašto namjerava dodijeliti potporu umjesto financijske kompenzacije koja se isplaćuje preko uzajamnih fondova za klimatske nepogode iz članka 35. te Uredbe.
- (94) Komisija će odobriti *ex ante* okvirni program potpora za nadoknadu štete uzrokovane klimatskim nepogodama ako su jasno propisani uvjeti prema kojima se potpora može dodijeliti. Države članice u tom slučaju moraju ispuniti obveze izvješćivanja iz točke 130.
- (95) Potpora se izravno plaća dotičnom poduzetniku.
- (96) Programi potpora koji se odnose na klimatske nepogode moraju se uspostaviti u roku od tri godine od datuma nastanka pojave. Potpora se mora isplatiti u roku od četiri godine nakon tog dana.
- (97) Prihvatljive troškove čine troškovi štete koja je nastala kao izravna posljedica klimatskih nepogoda, prema procjeni javnog tijela, neovisnog stručnjaka kojeg priznaje davatelj potpore ili osiguravajućeg društva. Šteta može uključivati sljedeće:
- (a) materijalnu štetu na imovini (npr. zgrade, plovila, oprema, strojevi, zalihe i sredstva za proizvodnju) i
 - (b) gubitak prihoda zbog potpunog ili djelomičnog uništenja proizvodnje proizvoda ribarstva ili akvakulture ili sredstava za proizvodnju tih proizvoda.

⁽¹⁾ Horizontalne smjernice i drugi instrumenti među ostalim obuhvaćaju Kriterije za analizu sukladnosti državnih potpora za usavršavanje koje podliježu obvezi pojedinačne prijave (SL C 188, 11.8.2009., str. 1.); Smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja (SL C 19, 22.1.2014., str. 4.); Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 198, 27.6.2014., str. 1.); Smjernice o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014. – 2020. (SL C 200, 28.6.2014., str. 1.); Smjernice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014., str. 1.).

- (98) U slučaju materijalne štete na imovini, šteta mora dovesti do gubitka proizvodnje u iznosu većem od 30 % prosječnog godišnjeg prometa, izračunano na temelju prethodne tri kalendarske godine ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nastanku klimatske nepogode, isključujući najveću i najmanju vrijednost.
- (99) Izračun materijalne štete mora se temeljiti na troškovima popravka ili ekonomskoj vrijednosti pogođene imovine prije nastanka klimatske nepogode. Ne smije premašiti troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane klimatskom nepogodom, tj. razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon nastanka klimatske nepogode.
- (100) Izgubljeni prihod izračunava se oduzimanjem:
- (a) umnoška količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u godini nastanka klimatske nepogode, ili u svakoj sljedećoj godini na koju je utjecalo potpuno ili djelomično uništenje sredstava za proizvodnju, i prosječne prodajne cijene postignute u toj godini, od
 - (b) umnoška prosječne godišnje količine proizvoda ribarstva i akvakulture proizvedene u trogodišnjem razdoblju koje prethodi nastanku klimatske nepogode ili trogodišnjeg prosjeka temeljenog na petogodišnjem razdoblju koje prethodi nastanku klimatske nepogode, isključujući najveću i najmanju vrijednost, i prosječne postignute prodajne cijene.
- (101) Šteta se mora izračunati na razini pojedinačnog korisnika.
- (102) Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

5.4. Potpora za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u području akvakulture

- (103) Ako je cilj potpore nadoknaditi troškove povezane sa sprečavanjem, kontrolom i iskorjenjivanjem bolesti životinja u području akvakulture, Komisija ocjenjuje potporu na temelju načela iz odjeljka 3. ovih Smjernica i uvjeta utvrđenih u ovom odjeljku.
- (104) Iznimno od točke 103., Komisija će potporu koja je iste vrste kao potpora koja pripada kategoriji potpora za mjere zaštite zdravlja i dobrobiti životinja iz članka 39. Uredbe (EU) br. 1388/2014 ocijeniti na temelju odjeljka 5.1. ovih Smjernica.
- (105) Potpore iz ovog odjeljka mogu se dodijeliti samo:
- (a) u pogledu bolesti uvrštenih na popis bolesti životinja Svjetske organizacije za zaštitu zdravlja životinja, popis iz Priloga II. Uredbi (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili popis iz dijela II. Priloga IV. Uredbi Vijeća 2006/88/EZ ⁽²⁾ i
 - (b) kao dio:
 - i. programa na razini Unije, nacionalnoj ili regionalnoj razini za sprečavanje, kontrolu ili iskorjenjivanje predmetne bolesti životinja ili
 - ii. hitnih mjera koje je uvelo nadležno nacionalno tijelo.
- (106) Potpora se izravno plaća dotičnom poduzetniku.
- (107) Potporu ne bi trebalo dodijeliti ako se utvrdi da je bolest izazvana namjerno ili nemarom korisnika.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravstvo i biljni reprodukcijski materijal, o izmjeni direktiva Vijeća 98/56/EZ, 2000/29/EZ i 2008/90/EZ, uredbi (EZ) br. 178/2002, (EZ) br. 882/2004 i (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ (SL L 189, 27.6.2014., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 2006/88/EZ od 24. listopada 2006. o zahtjevima zdravlja životinja koji se primjenjuju na životinje akvakulture i njihove proizvode te o sprečavanju i kontroli određenih bolesti akvatičnih životinja (SL L 328, 24.11.2006., str. 14.).

- (108) Programi potpora moraju se uspostaviti u roku od tri godine od datuma nastanka troškova uzrokovanih bolešću životinja. Potpora se mora isplatiti u roku od četiri godine od tog datuma.
- (109) Komisija će odobriti *ex ante* okvirne programe ako su jasno propisani uvjeti prema kojima se potpora može dodijeliti. Države članice u tim slučajevima moraju ispuniti obveze izvješćivanja iz točke 130.
- (110) Prihvatljive troškove čine troškovi koji se odnose na:
- (a) provjere zdravstvenog stanja, analize, testiranja i druge mjere probira;
 - (b) kupnju, skladištenje, primjenu ili distribuciju cjepiva, lijekova, materijala za liječenje životinja;
 - (c) klanje, usmrćivanje i uništavanje životinja;
 - (d) uništavanje životinjskih proizvoda i proizvoda povezanih sa životinjama;
 - (e) čišćenje i dezinficiranje gospodarstva i opreme;
 - (f) štetu nastalu zbog klanja, usmrćivanja ili uništavanja životinja, životinjskih proizvoda i proizvoda povezanih sa životinjama, do tržišne vrijednosti tih životinja i proizvoda ako nisu bili zaraženi bolešću;
 - (g) gubitak prihoda zbog teškoća u pogledu obnavljanja životinjskog blaga;
 - (h) u iznimnim i opravdanim slučajevima, drugi troškovi nastali zbog bolesti životinja akvakulture.
- (111) Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, moraju se ograničiti na 100 % prihvatljivih troškova.

5.5. Potpore koje se financiraju parafiskalnim nametima

- (112) Ako se programi potpora financiraju posebnim nametima uvedenima za određene proizvode ribarstva i akvakulture bez obzira na njihovo podrijetlo, a posebno parafiskalnim nametima, Komisija će program ocijeniti na temelju načela iz odjeljka 3. i uvjeta utvrđenih u ovom odjeljku. Samo potpora koja je jednako korisna za domaće i uvezene proizvode može se smatrati spojivom s unutarnjim tržištem.

5.6. Operativna potpora u najudaljenijim regijama

- (113) Ako je riječ o operativnoj potpori koja se dodjeljuje u najudaljenijim regijama s ciljem ublažavanja posebnih ograničenja u tim regijama koja proizlaze iz njihove izoliranosti, otočne naravi i iznimne udaljenosti, Komisija će svaku potporu pojedinačno ocijeniti na temelju načela utvrđenih u odjeljku 3., uvjeta iz ovog odjeljka i posebnih pravnih odredaba koje se primjenjuju na te regije. Ona će također prema potrebi razmotriti spojivost potpore s mjerama u okviru EFPR-a za dotičnu regiju te njezine učinke na tržišno natjecanje i u dotičnim regijama i u drugim dijelovima Unije.
- (114) Potpora se mora ograničiti na mjeru koja je nužna za ublažavanje posebnih ograničenja u najudaljenijim regijama koja proizlaze iz njihove izoliranosti, otočne naravi i iznimne udaljenosti. Kako bi se izbjegla prekomjerna kompenzacija, država članica mora uzeti u obzir druge vrste javne intervencije, uključujući prema potrebi kompenzaciju za dodatne troškove u najudaljenijim regijama za proizvode ribarstva i akvakulture iz članaka 70. do 72. Uredbe (EU) br. 508/2014 i potpore za provedbu planova kompenzacije iz članka 73. te Uredbe.

5.7. Potpore za druge mjere

- (115) Ako potpora ne odgovara vrstama potpore iz odjeljka 4. i odjeljaka 5.1. do 5.6., ona u načelu nije spojiva s unutarnjim tržištem.
- (116) Ako država članica ipak namjerava dodijeliti takvu potporu ili je dodijeli, ona mora jasno dokazati da je potpora u skladu s načelima iz odjeljka 3. Komisija može potporu ocijeniti spojivom s unutarnjim tržištem na temelju pojedinačne ocjene.

6. POSTUPOVNA PITANJA

6.1. Maksimalno trajanje programa potpora i evaluacija

- (117) Komisija odobrava samo programe potpora koji su ograničenog trajanja. Programi potpora u pravilu se ne primjenjuju u razdoblju duljem od sedam godina.
- (118) Kako bi se dodatno ograničila narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine, Komisija može zahtijevati da se na određene programe primjenjuje dodatno vremensko ograničenje, obično od četiri godine ili manje, te *ex post* evaluacija iz točke 25. *Ex post* evaluacije provodit će se za programe u slučaju kojih je vjerojatnost narušavanja tržišnog natjecanja posebno velika, to jest one koji bi mogli znatno ograničiti ili narušiti tržišno natjecanje ako se njihova provedba na vrijeme ne provjeri.
- (119) S obzirom na ciljeve *ex post* evaluacije te kako se državama članicama ne bi nametnuo nerazmjerni teret u pogledu malih iznosa potpore, zahtjev *ex post* evaluacije primjenjuje se samo na programe potpora koji imaju veliki proračun, sadržavaju nove značajke ili kada se predviđaju značajne tržišne, tehnološke ili regulatorne promjene. *Ex post* evaluaciju mora obaviti stručnjak neovisan o davatelju potpore na temelju zajedničke metodologije i ona se mora objaviti. Države članice uz odgovarajući program potpora moraju dostaviti nacrt plana evaluacije, koji će biti sastavni dio Komisijine ocjene programa.
- (120) Spoјivost programa potpora koji su isključeni iz područja primjene uredaba o skupnom izuzeću samo zbog velikog proračuna Komisija će ocijeniti isključivo na temelju plana evaluacije.
- (121) *Ex post* evaluacija mora se pravodobno dostaviti Komisiji kako bi se omogućila procjena mogućeg produljenja programa potpore, a u svakom slučaju po završetku programa. U svakoj sljedećoj mjeri potpore sličnih ciljeva moraju se uzeti u obzir rezultati te *ex post* evaluacije.

6.2. Primjena Smjernica

- (122) Komisija će ove Smjernice primjenjivati pri ocjenjivanju svih potpora koji će se odobravati od 1. srpnja 2015. nadalje, neovisno o datumu prijave.
- (123) Pojedinačne potpore dodijeljene na temelju odobrenog programa potpora i prijavljene Komisiji u skladu s obvezom pojedinačne prijave ocjenjuju se na temelju smjernica koje se primjenjuju na odobreni program potpora.
- (124) Nezakonito dodijeljene potpore ocjenjuju se na temelju smjernica koje su na snazi u trenutku dodjele potpore.
- (125) Smjernice za ispitivanje državnih potpora ribarstvu i akvakulturi donesene 2008. neće se primjenjivati nakon 30. lipnja 2015., osim u slučajevima iz točaka 123. i 124.

6.3. Prijedlozi odgovarajućih mjera

- (126) U skladu s člankom 108. stavkom 1. Ugovora, Komisija predlaže da države članice do 31. prosinca 2015. izmijene svoje postojeće programe potpora tako da budu u skladu s ovim Smjernicama.
- (127) Komisija poziva države članice da izraze svoje izričito i bezuvjetno slaganje s prikladnim mjerama predloženima u ovim Smjernicama u roku od dva mjeseca od datuma objave ovih Smjernica u Službenom listu Europske unije.
- (128) Ako država članica ne izrazi svoje izričito i bezuvjetno slaganje u predviđenom roku, Komisija će pretpostaviti da se ona ne slaže s predloženim mjerama. Ako se država članica ne slaže s predloženim mjerama, Komisija će postupiti u skladu s člankom 19. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 659/1999.

6.4. Izvješćivanje i praćenje

- (129) Komisija podsjeća države članice na njihovu obvezu podnošenja godišnjih izvješća Komisiji kako je navedeno u članku 21. Uredbe (EZ) br. 659/1999 te člancima 5., 6., i 7. Uredbe (EZ) br. 794/2004.

- (130) Godišnje izvješće mora sadržavati meteorološke informacije o vrsti, vremenu, relativnoj jakosti i mjestu prirodne katastrofe ili klimatske nepogode iz odjeljaka 4. i 5.3. te informacije o programima sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja iz odjeljka 5.4. Ta se obveza izvješćivanja odnosi samo na *ex ante* okvirne programe.
- (131) Države članice moraju voditi detaljnu evidenciju o svim mjerama potpore. Ta evidencija mora sadržavati sve informacije koje su potrebne da se utvrdi jesu li ispunjeni uvjeti iz ovih Smjernica u pogledu prihvatljivosti i intenziteta potpore, ako je to primjenjivo. Ta se evidencija mora čuvati deset godina od datuma dodjele potpore i na zahtjev se mora dostaviti Komisiji.

6.5. Revizija

- (132) Komisija može u svakom trenutku odlučiti preispitati ili izmijeniti ove Smjernice ako je to potrebno zbog razloga povezanih s politikom tržišnog natjecanja, drugim politikama Unije, međunarodnim obvezama, tržišnim kretanjima ili zbog bilo kojeg drugog opravdanog razloga.
-